

Wiktor Dega

Wiktor Marian Dega	
	
Wiktor Dega podczas operacji (lata 70. XX wieku)	
Data i miejsce urodzenia	7 grudnia 1896 Poznań
Data i miejsce śmierci	16 lutego 1995 Poznań
Miejsce spoczynku	Cmentarz na Junikowie ^[1]
Zawód	lekarz
Narodowość	polska
Tytuł	profesor
Rodzice	Wiktor Zofia z d. Korzbok-Tuchołka

Wiktor Marian Dega (ur. 7 grudnia 1896 w Poznaniu, zm. 16 lutego 1995 tamże) – lekarz, profesor Uniwersytetu Poznańskiego, a później AM w Poznaniu, naukowiec. Pierwszy Kawaler Orderu Uśmiechu, który odebrał 6 lutego 1969 w Poznaniu^[2], następnie członek Międzynarodowej Kapituły tego orderu.

Biografia

Urodził się 7 grudnia 1896 w Poznaniu. Jego rodzicami byli Wiktor, wicedyrektor Zakładu Ubezpieczeń, oraz Zofia z domu Korzbok-Tuchołka. Uczył się w Gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu, jednak nie ukończył tam nauki z powodu wybuchu I wojny światowej. Podczas nauki w tej placówce należał do Towarzystwa Tomasza Zana. W 1915 powołany został do armii niemieckiej, w której służył do końca I wojny światowej. Następnie wziął udział w powstaniu wielkopolskim, uczestnicząc między innymi w walkach o lotnisko na Ławicy. W czynnej służbie w Wojsku Polskim pozostał do 1920 roku. Jeszcze podczas służby w armii niemieckiej w 1919 zdał maturę w Koblencki, a następnie rozpoczął studia medyczne na uniwersytecie w Berlinie. Po opuszczeniu armii w 1920 wznowił przerwane studia na Uniwersytecie Warszawskim, a 1922 przeniósł się na Wydział Lekarski Uniwersytetu Poznańskiego, na którym uzyskał tytuł doktora wszechnauk lekarskich w 1924.

Po studiach specjalizował się w ortopedii i chirurgii ortopedycznej w Klinice Ortopedii Uniwersytetu Poznańskiego pod kierunkiem prof. Ireneusza Wierzejewskiego. W latach 1925-1926 pogłębiał swoją wiedzę w zakresie ortopedii, pracując u prof. Nove-Josseranda w Lyonie oraz prof. Ombredanne'a w Paryżu. Od 1926, jako asystent, prowadził dla studentów wychowania fizycznego UP wykłady z gimnastyki leczniczej i masażu, a w 1928 został kierownikiem Poradni Sportowo-Lekarskiej w Poznaniu. W 1931 został prymariuszem Poznańskiego Zakładu Ortopedycznego im. B. S. Gąsiorowskiego. W 1932 ponownie wyjechał za granicę, gdzie nawiązał kontakty prof. Puttim z Bolonii oraz prof. Patrikiem Haglundem ze Sztokholmu. W rok później (1933) habilitował się, pisząc rozprawę "Badania z

dziedziny etiologii i patogenyzy wrodzonego zwichnięcia biodra". W tym okresie został członkiem honorowym poznańskiej Korporacji Akademickiej "Icaria".

W listopadzie 1937 Wiktor Dega był ordynatorem zbudowanego i zorganizowanego według jego planów Oddziału Ortopedycznego Szpitala Wojewódzkiego w Bydgoszczy. Funkcję tę pełnił do 31 sierpnia 1939, kiedy został zmobilizowany. W stopniu kapitana służył w Armii Pomorze, został ranny w bitwie pod Kutnem, a 17 września 1939 wraz ze szpitalem polowym, w którym pracował, dostał się do niewoli. W kwietniu 1940 został zwolniony, po czym objął stanowisko ordynatora Oddziału Chirurgii Dziecięcej w warszawskim Szpitalu Karola i Marii. Podczas powstania warszawskiego był chirurgiem w punkcie opatrunkowym "Sano" przy ul. Lwowskiej. Po kapitulacji ewakuował się ze szpitalem Karola i Marii do Włodzimierzowa koło Piotrkowa Trybunalskiego, gdzie pracował aż do wkroczenia Armii Czerwonej.

Zaraz po wojnie Wiktor Dega powrócił do Poznania, gdzie podjął nauczanie na Uniwersytecie. W grudniu 1945 otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego i posadę kierownika Katedry i Kliniki Ortopedycznej. Po reformie w 1950 wraz z kierowaną przez siebie katedrą i kliniką przeszedł do nowo utworzonej Akademii Medycznej w Poznaniu. Zorganizowanie pracy kliniki od podstaw pozwoliło mu na wdrożenie własnego programu kompleksowego leczenia chorych z upośledzoną czynnością narządu ruchu. W 1956 został mianowany profesorem zwyczajnym. W latach 1957-1967 był ekspertem WHO w zakresie readaptacji, a w okresie 1959-1962 - rektorem AM. W 1960 jako jednemu ze światowych pionierów rehabilitacji udało mu się w Poznaniu utworzyć pierwszą na świecie Katedrę Medycyny Rehabilitacyjnej. Jego sukcesy sprawiły, że w 1969 Ministerstwo Zdrowia włączyło rehabilitację w ramy organizacji opieki medycznej. W tym samym roku otrzymał doktorat Honoris Causa swojej uczelni. W następnym roku Europejskie Biuro WHO uznało jego program kompleksowej rehabilitacji obecnej na każdym etapie leczenia za modelowy. Zmarł 16 lutego 1995 roku w Poznaniu.

Na dorobek naukowy prof. W. Degi składa się ponad 250 prac, z czego około 60 dotyczy wrodzonych zwichnięć stawu biodrowego. Jego badania w tej dziedzinie stały się podstawą do opracowania metody operacyjnego leczenia nazywanej osteotomią transiliakalną. Za swój wkład w tej dziedzinie otrzymał Nagrodę Państwową I stopnia. Sam profesor był również autorem kilku technik operacyjnych.

Jego osiągnięcia były wielokrotnie doceniane zarówno przez naukowców jak i pacjentów:

- doktoraty Honoris Causa Akademii Medycznych w Poznaniu (1968), Krakowie (1974), Wrocławiu (1973), Łodzi (1977), AWF w Poznaniu i Uniwersytetu w Halle – Wittenberg (1977)
- członek prezydium PANu
- członek dziewięciu krajowych i zagranicznych towarzystw naukowych
- członek honorowy czterech krajowych i szesnastu zagranicznych towarzystw
- Nagroda im. Alberta Laskera w 1966 (najwyższa światowa nagroda w dziedzinie rehabilitacji przyznawana przez Międzynarodowe Towarzystwo Rehabilitacji).

Otrzymał wiele odznaczeń państwowych, w tym Order Budowniczych Polski Ludowej w 1964, Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (1971), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1953). Był też pierwszym w historii Kawalerem Orderu Uśmiechu^[2]. 21 lipca 1968 roku otrzymał nagrodę państwową I stopnia^[3].

11 lutego 1992 uchwałą Rady Miasta Poznania otrzymał Honorowe Obywatelstwo Miasta Poznania^[4].

Przypisy

- [1] Poznańskie cmentarze (http://www.poznan.pl/mim/necropolis/plan.html?id=84268&name=Wiktor&cm_id=2&urlAnchor=OpenMap&surname=Dega) w: [poznan.pl](http://www.poznan.pl)
- [2] Poznańscy Kawalarowie Orderu Uśmiechu (<http://poznan.naszemiasto.pl/galeria/opis/1721385,poznanscy-kawalarowie-orderu-usmiechu-zdjecia,galeria,4474457,id,t,tm,zid.html#galeria-duze-zdjecie>) w: poznan.naszemiasto.pl z 2013-02-06
- [3] Nowiny Rzeszowskie, nr 172 (5927), 20-21-22 lipca 1968, s. 2

Bibliografia

- Antoni Gąsiorowski, Jerzy Topolski (red.) *Wielkopolski Słownik Biograficzny*, Warszawa-Poznań 1983, PWN ISBN 83-01-02722-3

Kontrola autorytatywna:

- VIAF: 57171991 (<http://viaf.org/viaf/57171991>)

Źródła i autorzy artykułu

Wiktor Dega Źródło: <http://pl.wikipedia.org/w/index.php?oldid=36939627> Autorzy: Bialo-zielony, Buldożer, Burmistrz Pipidówki, Chaplin2222, Farinata degli Uberti, Filip em, Jakubtr, Kap, Kmarius, Kosiarz-PL, Litwin Gorliwy, MOs810, Mathiasrex, Mrug, Nirgal0000, Noxus85, Nutaj, Politicus, Poz man, Radomil, Remedios44, Stako, Starscream, ToAr, 7 anonimowych edycji

Źródła, licencje i autorzy grafik

Plik:WDega1975.jpg Źródło: <http://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Plik:WDega1975.jpg> Licencja: Public Domain Autorzy: Jakubtr

Licencja

Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported
[//creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)